

Artus

Rendező-koreográfus: GODA Gábor

Alkotó-előadók: BODÓCZKY Antal, GODA Gábor,
KOC SIS Gábor, NAGY Csilla, NÁDOR Tibor, OLDAL
István, RÉTI Anna, TÉRI Gáspár, VIRÁG Melinda

Fény: KOC SIS Gábor

Jelmez: LŐRINCZ Kriszta

Zene: dghzwalk, NAGY Ágoston

Tér: BODÓCZKY Antal, GODA Gábor

Videó: BODÓCZKY Antal, KORAI Zsolt, TÉRI Gáspár

Speciális kellékek: OLDAL István

Produkción vezető: RÁCZ Anikó

Fotó Tr. Szabó György

A XIX. századi japán festőtől, Hokuszaitól megrendelnek egy kakast. A gazdag megrendelő hosszú éveken keresztül várja az elkészült rajzot, de hiába. Aztán dühödten követelni kezdi a késlekedő festőtől, aki a szeme láttára, könnyed mozdulattal firkant a papírra egy tökéletes kakast. Ez még nagyobb felháborodást vált ki az emberből, aki kérdőre vonja a festőt, hogy ez esetben miért is kellett ennyit várnia. A mester válasza önmagáért beszél. Kinyitja a szekrényét, amelyből számtalan sok kakas-vázlat ömlik ki a földre. Skiccek, amiket évekig készített, amíg sikerült az az egy, a végső. Az Artus KakasKakasKakas című előadása az említett történet eszenciáját megragadva ad érzéki képet az útról és a formáról, ami a tökéletes "kakasig" vezet.

Bejön egy fekete-ruhás férfi és a botja végével fehér vonalakat rajzol a kivetítőre. Szemben áll a sötét felülettel és csak rajzol rá. Arcokat, egybefüggő vonallal. Aztán bejönnek a fehér-ruhások és egy hosszú asztal mögé ülnek. Táblákat vesznek a kezükbe, amiken számok láthatóak, majd egyöntetűen leszavazzák. Eltökélt és komoly arccal pontozzák le a férfit és a rajzát, aki elhagyja a vörös szőnyeget. Hátramegy. A tér ketté válik. Lesz egyfajta hátsó tér, amiben az előadás végéig "gyakorol" a leszavazott. Tai-chi mozdulatokkal skiccet rajzol, aminek vonalai végig láthatóak a kivetítőn. A másik tér központi színtere a szőnyeg és a hosszú zsűrízó asztal lesz. Produkciók és mozdulat-motívumok követik egymást, amelyekről vagy ítéletet hoznak a résztvevők, vagy megítélnének. A téglalap alakú tábla számaival kíméletlenül és komoran pontozzák a látotakat. A szereplők hol önmaguk szerepeinek adnak számszerű értéket, hol másokénak. A térbeli és időbeli párhuzamosság egyik legérdekesebb vizuális összképe, ahogy a fehér-ruhás szereplők mintha a kivetítőre kerülő vonalak "anyagái" lennének. A tapasztalat és a gyakorlás hús-vér alakjai, akik ilyen absztrakt módon lennének benne azokban a vonalakban, amik a kivetítőre kerülnek a fekete-ruhás férfi mozdulataival. Teljesítménykényszer ad kontúrt a jelenlétüknek, és a folytonos ismétléseknek. Mert minden motívum ismétlődik és át is vételeződik egymástól. A leejtett kulcsosomó, az összegyűrt és hátradobott papír, a kinyíló esernyő és az összehajtogatott ing mozdulataiban benne van, hogy szinte nincs esély kilépni abból a mindennapi életből, aminek a kellekei olykor kelleetlen ritmussal uralnak minket. Szerepelni kell, még önmaguk előtt is. Olyan ritmusban követik egymást ezek a mozdulatok, ahogy a hétköznapi pillanatok porógnak egymás után. A kivasalt ing, a szeretlek szó, és a hajszárítóba belefújt életbőlcsességek mögött ott rejlik az ember. Az egyén, aki meg akar felelni, aki jó pontot akar kapni, és aki tökéleteset akar alkotni. A folytonos ismétlésben érezhetően ott rejlik a szándék a jobbra. Az előadás egyszerűre fest képet a hétköznapban rejló

szándék-művészetéről és arról a kíméletlen útról, amelynek során csupán a külsőség adhat bizonyosságot és biztonságot.

A vörös szőnyegre kerülő táncok hasonló mozdulatokból épülnek fel, és mégis teljesen különböznek egymástól. Bizonyos részek — a könyöknek támasztott kézfej, a test pontjaira csapó kéz és a madár-jelleg — mindegyik táncrészben megjelenik, de mindegyikben az adott szereplő saját testnyelvén, saját „kakasaként”. A mozdulatok vegyülnek és „kölcson-hatnak”. Ezek a pontok azok, ahol tétje lesz a jelenlétnek, mintha mindenkinek ennyi ideje lenne valóban „repülni” mielőtt bezáródna a kivetítő felületébe. A rövid etűdök adják meg az előadás mélységét, táncos és színészi jelenlét szempontjából is. Itt lesz a fehér-ruhásoknak valódi teste és arca. Itt kapunk pillanatok személyes útjaikból. A megtört könyökű vergődésből, a befeszített lábujjából és a kifordult bokára huppanó elrugaszkodásból rajzolódik ki csak igazán a bekényszerített fülledtség és a vágy ömögukra.

Az Artus, mint műhely, pont ezért különleges, ezért a tánc-színházi-közönségenyénalkotó világáért. Nem kanonizált formulából hoznak létre egyfajta rendezett formavilágot. A tárgy és a térhasználat mellett a leginkább mozdulatból kinövő tánc teszi izgalmassá a japán festő történetének interpretációját. Érdekes, ahogy a hétköznapi motívumok az ismétlődés által hogyan válnak egyfajta táncá. A hónap alá csapott esernyővel vasalás, vagy éppen a vizespohár csere és a csattanó kulcsosomó kavarodásával létre jön valamiféle tánckar hatás, azokban a részekben is, amikben nem a tánc nyelvével, hanem a jel-színház eszközeivel "beszélnek" a szereplők. Az Artus előadása nem kimondottan tánc, nem egyértelműen mozgás-színház. Mindegyik és egyik sem.

A KakasKakasKakas tele van mozdulatpanelekkal, amiket átítat a keleti mozgáskultúra. Itt is a mozdulat lesz táncá, és nem a tánc lesz mozdulattá, de mégis valahogy nem annyira erőteljesen jön létre egy sajátos tánc-mozgás textúra, mint a Rókatündérekben

vagy akár a Káin kalapjában. Az előadás több szempontot kínál a néző számára. A másik nézőpontban az értelmetlenül és tét nélkül zászlókat emelgető szereplők állnak, akik persze ugyanazok, mint akiket értékelnek. Egymást cserélve kerülnek a szerepekbe. Mint a Karate döntőbírói — itt is érezhető a keleti hatás, ami végigvonul az előadás egészén — végeláthatatlan állítják meg a mozdulatosokat. Amik sorra meg is akadnak. Szép és izgalmas kettős értelmet adva a küzdelemnek, amiben mindig két oldal hat egymásra, és amiben sohasem végleges a szerepkör. Aki az egyik etűdében bíró, a másikban megítélendő szereplő. Ezek a kis etűdök elég változó jellegűek. Van köztük helyzetkomikum, vagy éppen a beszéd és a mozgás érdekes kapcsolatára épülő szituáció-tánc is. Gyakorolni a szerelmet, magunkba szívni az igazságot és megállni a haladást. Az előadás mintha mindegyikből szeretne egyfajta skiccet mutatni. Ez a harcművészettel színezett mozdulatok mellett a jógából fakadó megállítottságban tűnik ki igazán. Miközben a fekete-ruhás férfi a háttérben megállás nélkül mozog, addig az előtérben rengeteg a megállított, leültetett és kivárt pillanat.

Végül a kivetítőn megjelenik egy kép, amin a vörös szőnyeg felülnézetből látható, és minden egyes szereplő úgymond leporolja magát az időben. A felülnézeti képek visszajátsszák a történetet, miközben a fehér-ruhás szereplők porlóval csapkodják magukat a porfelhős képeken, majd elűnnek. Térben és időben is. Aztán mintha mindent elűnne a por, újra fekete lesz a háttér a kivetítőn. A fekete-ruhás férfi megint előre jön. Verejtékes a homloka és a ruhája. Megáll. Háttal a felületnek, és elkezd Tai-chi mozdulatokkal mozogni a szőnyegen. A bot, amivel a térbe lép, újra vonalakat húz a feketén. De már nem szemből, nem erővel és tudattal. Hanem könnyedén, eggyé válva a formával, a jelennel és a mozdulattal. Szinte észrevétlenül rajzolódik fel a „kakas”, amiért számtalanszor kell megállni, megítélni és újra elindulni.